76/3

Mededelingenblad

Heemkundekring „Peelland"

EIGENDOM
HEEMKUNDEKRING
HELMOND-PEELLAND

Maart 1976

Dris-maandelijks tijdschrift
van
Heemkundekring "PEELLAND"

Sekretariaat
Ruusbroeclaan 50, Helmond.

Dit jaar (25 augustus a.s.) is het vijftig jaar geleden dat de zusters van Onze Lieve Vrouw naar Helmond kwamen.
Zij werden geworven door Pastoor van Leeuwen, van de St. Jozefparochie.

De Zusters willen hun jubileum in besloten kring vieren. Wij kregen echter alle medewerking om hun wedervaren in deze halve eeuw voor de heemkundekring vast te leggen. Daarvoor onze oprechte dank.
Om het geheel meer reliëf te geven hebben we een algemene geschiedenis van de Congregatie van O.L. Vrouw in 't artikel verwerkt.

F. Steegmans.
J. Senders.

Geraadpleegde werken:

1. De Zalige Julie Billiart, volgens het Duits van P.B. Arens S.J., bewerkt door een zuster van O.L.Vrouw van Amersfoort. (1922)
2. "Haar rustige gang", door zuster M.Willibrord S.N.D. 1850 - 1950.
3. De heilige Julie Billiart. Een teken van God's goedheid.
4. Annalen Congregatie zusters van O.L.Vrouw te Helmond.

Zusters van O.L.Vrouw 50 jaar in Helmond.

"Omstreeks zes uur naderden we in Helmond. Hoe dichter we de grens van de St. Jozefparochie naderden, des te harder en vaker claxonneerden de chauffeurs.
Aan de parochiegrens vertoonde zich een waar schouwspel. Aan weerszijden van de met vlaggen versierde straat stond een grote menigte mensen: mannen, vrouwen, moeders met hun kinderen op de arm en aan de hand. Het was geweldig.
De auto's stopten. Twee heren van het kerkbestuur heetten de zusters welkom uit naam van de parochie. 'n Klein meisje, als bruidje gekleed, werd in de auto getild om aan Zuster M. Marcelline een ruiker bloemen te kunnen geven.
Tachtig in het wit geklede meisjes met een ruiker in de hand naderden de auto's en nu ging het stapvoets naar de speelplaats van de school. Toen we waren uitgestapt begeleiden ons de bruidjes door een laan van dennen naar de ingang van de school. Hier werden we begroet door de Zeereerw. Heer Pastoor van Leeuwen en de Heren Geestelijken van de stad en het kerkbestuur.
Boven de ingang van de school prijkte de spreuk:"

"De kinderziel 'n diamant,
slijpe hem der Zusternhand".

Zo beschrijft in 1926 een der zusters van de Congregatie der zusters van O.L.Vrouw uit Tegelen hun aankomst in Helmond.
Pastoor van Leeuwen had de zusters gevraagd het meisjes en kleuteronderwijs in zijn parochie te verzorgen. Hij had daarvoor liefst 23 congregaties voor moeten benaderen. Gezien de moeilijke start van de nonnetjes misschien niet onbegrijpelijk.

Huisvesting.

Omdat het klooster bij aankomst nog niet klaar was, moesten de zusters in school, d.w.z. in een klas hun onderkomen zoeken.

Hier werden dus de bedden geplaatst en in een klein spreekkamertje werd gekookt en gegeten.
Omdat er nog geen schoolbanken geleverd waren, kon de school niet zoals men had verwacht, op 1 september beginnen, maar pas op de 5e en wel met 85 kinderen.
Wegens gebrek aan plaats kon de kleuterschool pas op één oktober beginnen en wel met één klas.
Er kwamen over de honderd kinderen, waarvan er echter enkele naar huis werden gestuurd omdat ze nog te klein waren.
In de laatste week van september moesten de zusters het klaslokaal ontruimen om plaats te maken voor de kinderen van de kleuterschool. Ze verhuisden toen naar de zolderverdieping van het nieuwe klooster. Maar alles was dermate nat en koud, dat de zusters er onmogelijk konden slapen.
Toen boden de zussen van Mhr. Pastoor hun een kamer aan en zo begon de tweede verhuizing. Tot 6 december trokken de zusters nu avond aan avond met hun hele hebben en houden naar hun slaapplaats. De waskeuken werd als keuken ingericht en de kapel als refter.
Toen in februari 1927 de jongens naar hun nieuwe school verhuisd waren, kwam er plaats voor de kinderen van de kleuterschool.
Er konden 260 kinderen geplaatst worden en toch waren de ouders nog niet tevreden, omdat er nog enkelen geweigerd moesten worden. Maar de moeders lieten zich niet zo gauw afschepen. Ze tilden hun kind eenvoudig over het hek en keken van verre, wat de zusters wel zouden doen. Een andere moeder smeekte: "Zuster, neem het kind toch mee. Ik zal wel een bankje brengen en anders zet het maar op de grond".

Op 19 maart 1927 werd het klooster St. Jozefsgaarde plechtig ingezegend.
Intussen werd de noodzaak van de bouw van een nieuwe kleuterschool steeds dringender, vooral ook, omdat de lagere school in augustus weer met twee klassen zou moeten worden uitgebreid en er dus geen plaats meer voor

de kleuters zou zijn.
In juli kon dan ook met de bouw begonnen worden.
Na de vakantie trokken de zusters met 100 kleuters naar het patronaat wegens gebrek aan ruimte in de lagere school.
Ze moesten zich hier wel heel erg behelpen zowel met meubilair als met sanitair. Een zuster verzekerde ons nu nog, dat ze dit alles alleen hadden klaargespeeld omdat ze nog jong en vol enthousiasme waren en bezield met grote idealen.

Eind april 1929 werd met de bouw van een tweede lagere school begonnen: de St. Catharinaschool. Deze werd op 3 januari 1930 in gebruik genomen. Er waren zeven klaslokalen en Zuster M. Thérèse had de leiding.
Op de eerste vrijdag in juni werd de nieuwe school feestelijk ingezegend.
Vanaf 1 september 1927 waren voortdurend kloosterkandidaten in huis, die meestal in de kleuterschool hielpen.
Op 15 juni 1931 vierde Pastoor van Leeuwen zijn zilveren priesterjubileum met geheel de parochiegemeenschap. En daags daarna had de plechtige Kerkconsecratie plaats door Mgr. A.F. Diepen. Wegens het groot aantal kinderen na de herfstvakantie, dacht men eraan een derde school te bouwen, maar tenslotte werd besloten op de St. Jozefgaarde een verdieping op te bouwen.

Hulp op sociaal gebied.

In de jaren dertig ging de crisistijd ook aan Helmond niet ongemerkt voorbij.
Grote werkloosheid veroorzaakte bij velen armoede, nood en ellende. Er werd een crisis-comité gevormd, en de zusters kregen de zorg voor het uitdelen van de goederen van de Vincentiusvereniging.
Daarmee alleen was echter nog niet alle ellende verholpen en de pastoor en de zusters dachten er over, hoe ze iets voor de ondervoede kinderen konden doen. Achter de speelplaats van de Catharinaschool stond nog een lege bouwkeet.
Deze werd door timmerlieden en schilders tot een komplete kantine opgeknapt.

Op 9 januari 1932 zegende Mhr. Pastoor deze barak in en van nu af aan werd zij "Maria Paviljoen" genoemd.
Voor Helmond begon in die jaren het grote werk van de Vincentiusverenigingen, toen de pastoor de zusters verzocht, zich met de distributie van kleding en levensmiddelen onder de werklozen te belasten.
Dit was slechts één punt van het sociale levensprogram van Pastoor van Leeuwen.
In zijn bezorgdheid voor het kind in zijn parochie kwam de pastoor met nieuwe initiatieven: de jeugd op de schoolvrije dagen een gelegenheid te bieden tot gezond vermaak, onder beschermend, voorkomend toezicht.
Iedere vrije middag en gedurende de vakantie, trokken twee zusters naar de prachtig gelegen St. Jozefspeeltuin, welke in juli 1933 in gebruik werd genomen.
De gedachte van Pastoor van Leeuwen gingen eveneens uit naar de meisjes die de school reeds hadden verlaten.
Hij zocht naar een gelegenheid om voor hen een kookcursus te organiseren.
In deze tijd (sept. 1933) werd de Margaretha-Sinclair-Vereniging opgericht, om de kinderen na het verlaten van de school een kans te bieden zich verder te ontwikkelen door godsdienstonderwijs, kook- en naailessen.

Al dit sociale werk was de realiteit van het ideaal van de congregatie.

Geschiedenis van de Congregatie der Zusters van O.L.Vrouw.

Op 2 februari 1804 wordt de congregatie der zusters van O.L.Vrouw gesticht.
Drie idealistische vrouwen leggen de gelofte van maagdelijkheid af en richten zich op 't onderwijs aan de armen. Leidster (overste) is Julie Billiart, 'n vrouw die al op jeugdige leeftijd catechese gaf.
Zij is geboortig (in 1751) uit Cuvilly, Picardië.
Haar vader bezit aanvankelijk 'n stoffenhandel. Echter de familie lijdt aan ernstige financiële verliezen.
Een moordaanslag op haar vader schokt Julie Billiart zo, dat ze ernstig ziek wordt.

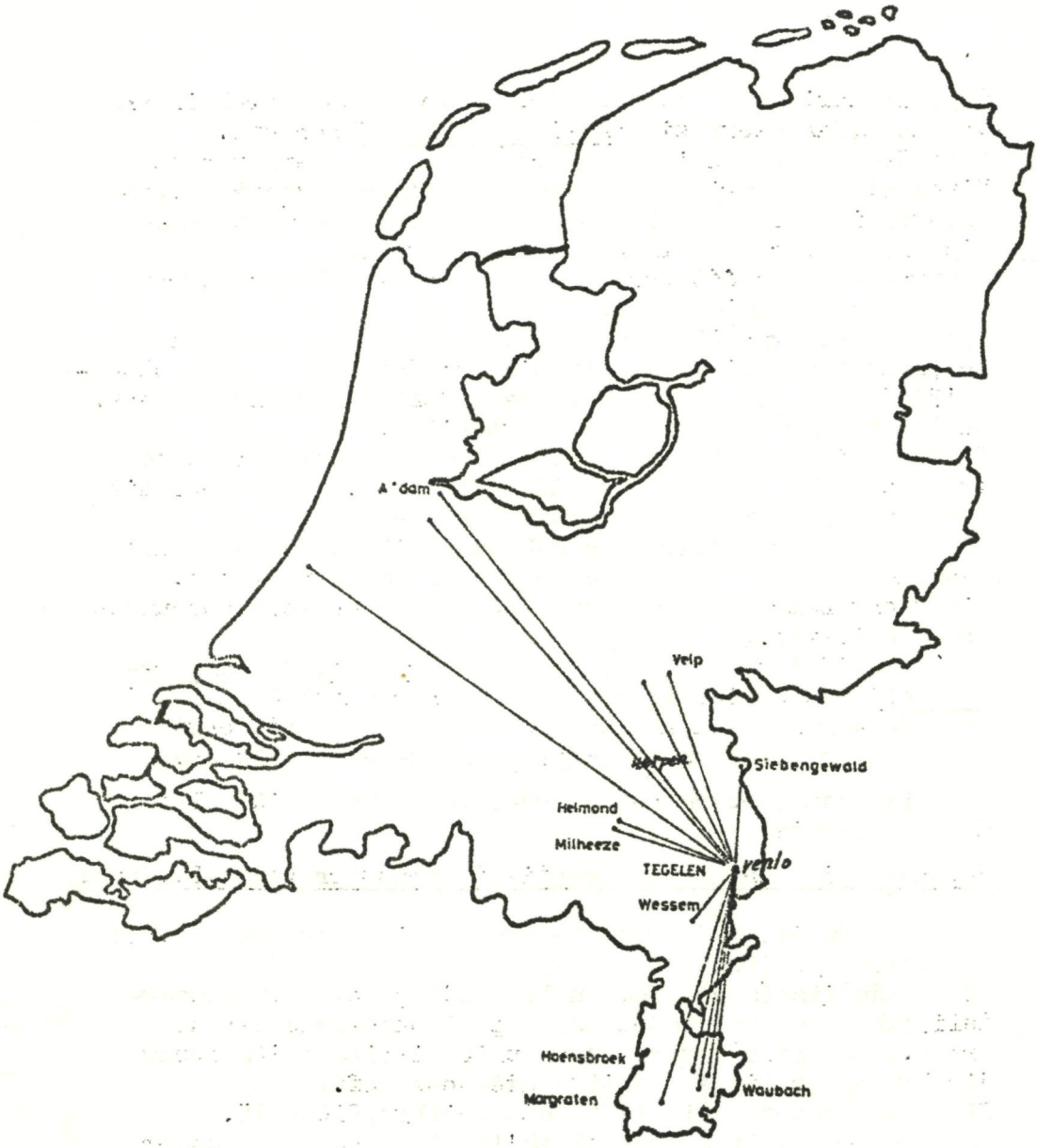

VERSPREIDING VAN DE HUIZEN VAN DE CONGREGATIE DER ZUSTERS VAN ONZE LIEVE VROUW IN NEDERLAND

Er treden jarenlange verlammingsverschijnselen op, wat Julie er echter niet van weerhoudt catechese te blijven geven. In 1802, wanneer ze in Bettencourt verblijft (in de buurt van Amiëns) rijpt het idee van de stichting van 'n onderwijscongregatie.

Op 1 juni 1804, kort na de stichting van de Congregatie, krijgt Julie Billiart tijdens een novene ter ere van het heilig Hart haar gezondheid terug, op een wijze die niet als natuurlijk wordt beschouwd.
De Congregatie oefent grote aantrekkingskracht op vele meisjes uit. Het grote ideaal: ijveren voor het welzijn van de verwaarloosde jeugd.

In 1806 kennen de zusters in Frankrijk vele moeilijkheden, vernedering, verwijten en tot zekere hoogte vervolging.
In 1808 vestigt Julie Billiart haar genootschap van Zusters van O.L.Vrouw in Namen.
Zij sterft daar in 1816. In 1906 heeft de Zaligverklaring van de Eerbiedwaardige Mère Julie Billiart plaats.

Ontstaan Congregatie Amersfoort.

Omstreeks 1818 meende een zekere Matthias Wolff S.J., pastoor te Culemborg, geen andere oplossing te zien voor het probleem, katholiek onderwijs voor de katholieke vrouwelijke jeugd in Nederland, dan in de stichting van een religieuze communiteit, die dit in handen kon nemen.
Het was een dringende noodzaak wilde ooit katholiek Nederland de hem toekomende plaats in het nieuwe koninkrijk op politiek, cultureelsociaal, maar vooral op godsdienstig terrein heroveren, dan kon dit niet anders dan op de onvervangbare grondslag van katholiek onderwijs.
Van zijn confraters hoorde pater Wolff over de vele vrouwekloosters in België, die bloeiende centra waren van katholiek onderwijs.
Vol hoop vertrok hij naar Namen, het moederhuis der Zusters van O.L.Vrouw, die hij persoonlijk kende; hij legde aan Mère St. Joseph de Bourbon, de 2de Generale Overste van die Congregatie zijn zaak voor.

Gezien de politieke toestand m.b.t. de godsdienst nog zo hachelijk was, was het niet verantwoord Belgische Zusters naar Nederland te sturen. "Maar, had zij eraan toegevoegd, stuur kandidaten hierheen, om hen in te leiden, en om dan later een zelfstandige, onafhankelijke Congregatie in Nederland te beginnen".
De Nederlandse Zusters werden in de loop van twee volgende jaren teruggeroepen. Op 29 juli 1823 werd de Paedagogie Chrêtienne, de inrichting voor het katholiek onderwijs, opgericht onder de naam Associatie van Werkhoven en Co.
Zo levend volgens de Regel, overgenomen van de Zusters van O.L.Vrouw van Namen, stond ook deze tak weldra in volle bloei.

Ontstaan Congregatie Coesfeld (Westfalen).

Op 20 juni 1849 gaf de Bisschop van Munster toestemming een weeshuis te stichten.
Aanleiding hiertoe was het verzoek van twee jeugdige onderwijzeressen, die armoede van dichtbij meemaakten, en een grote liefde hadden voor het arme kind.
De gedachte van kapelaan Elting een Congregatie te beginnen, welke door krachtige handen geleid zou worden, zal op stevige fundamenten rusten. De gedachten gingen hierbij uit naar de Congregatie van Amersfoort, die het simpele begin in Coesfeld zou kunnen leiden en steunen.
Op 3 juni 1850 waren drie zusters van O.L.V. van Amersfoort bereid deze twee onderwijzeressen in het religieuze leven in te leiden. Een voorstel van de Bisschop van Munster om aan Coesfeld het karakter te geven van moederhuis voor een Duitse tak of afdeling moest de Overste van Amersfoort afwijzen.
"Een Congregatie en twee moederhuizen" zuchtte ze, "waar moet de leiding dan van uitgaan ?". De Congregatie van Amersfoort kan wel een nieuwe stichting beginnen in het buitenland, maar daarvoor mag ze het karakter van haar Regel: een centraal bestuur vanuit het ene generale moederhuis, niet prijs geven.
Een volkomen onafhankelijke Congregatie, los van Amersfoort, scheen voor beide partijen de beste oplossing.
Op 6 juni 1855 viel het besluit, na onderhandelingen met de

aartsbisschop van Utrecht, Mgr J.Zwijsen, en de Bisschop van Munster en op aanraden van haar generale raad, te komen tot een scheiding van de Nederlandse en Duitse afdeling van de Congregatie.
Van nu af zouden er twee congregaties zijn van O.L.Vrouw, met de moederhuizen in Amersfoort en Coesfeld als middelpunt. Op 21 november 1855 kwam de goedkeuring van de wettelijke rechtspersoonlijkheid voor de congregatie. Zo werd Coesfeld het moederhuis der Zusters van O.L. Vrouw in Duitsland.

Naar Amerika.

In 1867 omvatte "Coesfeld" reeds 26 stichtingen.
Echter in "Bismarck" - Duitsland kwamen nieuwe conflikten. De Staat eiste volledig toezicht op 't onderwijs en wilde 't katholicisme losmaken van de invloed uit Rome. Het werken op scholen werd de congregatie eigenlijk onmogelijk gemaakt.
Op uitnodiging van de bisschop van Cleveland (Ohio U.S.A.) verlegde zij haar werkterrein naar de Nieuwe Wereld. Daar werden nieuwe stichtingen opgezet.
Bismarck vaardigde inmiddels bepalingen uit (rechtstreeks ingaande tegen de oorspronkelijke grondwet) die Kerk en haar dienaren in grote moeilijkheden bracht.
Orden en Congregaties werden opgeheven, godsdienstonderwijs mocht slechts door onderwijskrachten met staatsbenoeming gegeven worden.
In juli 1877 vertrok de laatste groep ballingen naar de V.S.. De wat oudere zusters werden opgevangen in Wessem, dat voorlopig nieuwe krachten voor Amerika opving. Later kwam in Vechta 'n noviciaat.
Het moederhuis in de Verenigde Staten werd te Cleveland gevestigd.

Terugkeer.

In 1886/ '87 werden de anti-religieuzen - wetten in Duitsland opgeheven.
De Congregatie der zusters van O.L.Vrouw is weer van

harte welkom. Echter, daar Coesfeld tot ziekenhuis was herschapen, werd in Mülhausen een nieuw moederhuis gesticht.
Er trad flinke vooruitgang op, die echter al in 1890 werd geremd door de mededeling, dat de congregatie niemand op het onderwijzersexamen mocht voorbereiden. Dat was echter een hoofdpunt van de congregatie der zusters.
Gelukkig vonden zij in Nederland (opnieuw) een oplossing.
In Tegelen kwam een nieuw klooster "Sancta Maria".
Vele Duitse aspiranten werden naar Nederlandse kweekscholen gezonden, om hun acte te halen. Na het noviciaat (voorbereidingstijd op intrede in het klooster) werden zij in de Nederlandse provincie ingeschakeld. Zo droegen ze belangrijk bij aan opbouw en uitbreiding van het katholiek onderwijs in Nederland.
In de oorlog 1914-1918 hielden de zusters zich vooral bezig met verpleging van gewonden en het lenigen van de oorlogsnood onder de mensen. Na 1920 wordt , vooral ook op aandringen van de overheid, het huishoudonderwijs van steeds groter belang.

Tevens gaat de congregatie missiewerk verrichten in Brazilië.
In Nederland vormen de huizen, vanuit Tegelen gesticht, nu een aparte provincie "Regina Virginum".
De dertiger jaren, en ook de oorlog daarna vormen een ellendige tijd voor de congregatie van O.L.Vrouw, speciaal in Hitler-Duitsland.
Na 1945 echter bloeit het religieuze leven sterk op.

De zusters in Helmond (vervolg).

In de crisistijd gaat, naast het sociaal werk, het schoolleven door. In 1934 zijn er 692 scholieren op resp. de scholen St. Jozefgaarde A en B,en de Catharinaschool.
De kleuterschool telt gemiddeld 300 kinderen. De Margaretha - Sinclair Vereniging (huishoudonderwijs) omvat 90 leden.

Op 26 februari 1939 vieren de zusters hun 12½ jarig jubileum met een plechtige hoogmis, uitgezonden op de radio.
(Wellicht herinneren diverse Helmonders (sen) zich dat nog).
In april komen de eerste soldaten in de stad.
De zusters kunnen het overgebleven eten van de militairen

verdelen onder de armen. Verder leek alles rustig te verlopen, echter na de algemene mobilisatie komen in oktober 1500 soldaten in de stad, die in de scholen worden ondergebracht.
Op 10 mei breekt de oorlog uit.

De oorlogsjaren.

Eind 1940 wordt de Leonardusparochie ingezegend.
De zusters werken samen met Pastoor Brandsma, de kinderen van de Catharinaschool gaan bij deze parochie horen.

In deze jaren beginnen de zusters ook met het huisvesten en verzorgen van alleenstaande dames.

Na de Tweede Wereldoorlog.

Op 1 september 1946 start een nieuwe U.L.O. voor meisjes. Zij telt dan 40 leerlingen en wordt ondergebracht in 2 lokalen van St. Jozefgaarde.
Ook waren van 1944 tot 1947 zusters verbonden aan de kleuterschool in Brouwhuis.

1948 Een hoogtepunt.

De parochie St. Jozef bestaat 25 jaar, wat uitgebreid gevierd wordt op 18 juli.
In dat jaar wordt ook begonnen met de bouw van de nieuwe Catharinaschool bij de Leonarduskerk.
De "oude" Catharinaschool aan de Hurksestraat, wordt de St. Jozef U.L.O. (inmiddels is het nu M.A.V.O.).
Kapelaan Boelaars vraagt de zusters hun medewerking voor de oprichting van de zgn. "Laetitiaclub" voor meisjes tussen 14 - 17 jaar. De bedoeling is les te geven in koken, naaien, handenarbeid en godsdienst.
Tevens zou ontspanning worden geboden.
In februari 1950 start een groep van 20 meisjes echter weer onder de naam "Margaretha-Sinclair-Vereniging", zoals in de 30er jaren, al is nu de opzet ruimer.
In dezelfde maand is de Julia kleuterschool (genoemd naar de stichteres v.d. congregatie van O.L.V.) in de Leonardusparochie gereed.

Zilveren bestaan in Helmond.

25 Augustus 1951 was de officiële feestdag van hun 25 jarige aanwezigheid in Helmond.
De dag begon met een plechtige H. Mis van dankzegging in de parochiekerk, die natuurlijk gecelebreerd werd door Pastoor van Leeuwen. In zijn toespraak dankte Mhr.Pastoor de Zusters voor het vele werk, dat zij in de parochie hadden gedaan.
Ook de krant maakte melding van het jubilé en men kon er in lezen, dat Pastoor van Leeuwen bij 23 verschillende Congregaties had aangeklopt voor Zusters in zijn parochie.
De 24ste poging was bij de zusters van O.L.Vrouw in Tegelen en daar had hij succes.
De grote feestdag voor de parochie was 23 september waar vele geestelijke en wereldlijke autoriteiten en nog gewone parochianen blijk van waardering gaven voor het werk van de Zusters.

Pastoor van Leeuwen.

Op 6 maart 1952 werden de zusters opgeschrikt door het bericht dat Past. van Leeuwen stervende was.
Een uur later was hij reeds heengegaan.
Vanaf het begin van de werkzaamheden in Helmond, was hij voor de zusters een groot stimulator en weldoener geweest.
Op 19 maart 1952 werd zijn opvolger, Pastoor Poels, geïnstalleerd, die op 19 januari 1955 stierf.
Op 4 februari 1955 vond de plechtige installatie van Pastoor Boelaars plaats.

1953.

Een nieuwe mijlpaal wordt er bereikt als op 12 juli het 12½ jarig bestaan van de Leonardusparochie gevierd kan worden.
De Zusters zijn vanaf het begin met deze parochie "opgegroeid", zodat het ook voor hen een jubileum is.

De ruimte in huis is door toename van het aantal zusters voor eigen gebruik noodzakelijk geworden, zodat geen nieuwe pensiongasten meer worden opgenomen.

Op 3 september 1956 begint de meisjesschool te Binderen, en er wordt een nieuwe kleuterschool gebouwd, welke op 25 januari 1958 werd ingezegend.
Op 13 april 1957 werd de nieuwe kerk te Binderen ingezegend en werd Binderen een zelfstandige Parochie, los van St. Leonardus.
De zusters trekken zich in 1964 terug uit de werkkring Binderen.

Vernieuwingen.

De eerste Adventszondag in 1964 was door het Ned. Episcopaat bepaald voor het begin van de vernieuwingen van de liturgie volgens het tweede Vaticaans concilie. In de kapel werden de nodige veranderingen aangebracht. In augustus 1968 werd een eenvoudiger uniform gekozen.

Wegens afscheid van de Paters Kapucijnen was op 30 april 1970 de laatste H.Mis in de kapel. Van nu af, ging men iedere morgen naar de kerk.

De zusters in het Jubileumjaar 1976.

We zijn eens gaan praten met Zuster M. Margarita, overste in Helmond.
Het hoeft geen betoog dat het in deze tijd voor de zusters niet gemakkelijk is. Vele onwrikbaar lijkende zaken zijn omver gehaald.
Waarden en normen van vroeger worden betwijfeld.
Het geloofsleven bevindt zich in een crisis.
Hoe anders en kritisch (zeker niet altijd onterecht) velen van ons ook tegen de ontwikkelingen aankijken, de zusters verdienen voor hun werk zeker grote waardering.
Dat leert ons o.a. een gesprekje met Zr. M. Christophorus, een van de zusters die 50 jaar geleden meegekomen is naar Helmond. Zij is hier geweest van 1926 tot '31, daarna weer van '33 tot '40. In 1965 komt ze weer naar Helmond en ze is er nu hoogbejaard, nog.
"Ach", zegt ze, "Kinderen boeien zoveel". Op de vraag waarom ze telkens terug kwam in Helmond, verzucht zij: "Ik vond Helmond zo mooi ...."!

Haar geheugen laat haar af en toe in de steek, vertrouwt ze ons toe. Wel weet ze dat ze op de woensdagmiddagen mee ging naar de speeltuin.
Verder deed ze mee met het Sinclairwerk.
En uiteraard haar gewone taak, het lagere school onderwijs, de klassen 1, 2 en 3. Met 48 (!) kinderen per klas.
Als wij naar foto's vragen blijken er geen te zijn.
De zusters mochten lange tijd (tot '47) niet op de foto.
Vandaar komen we op de Regel van de Congregatie der Zusters.
Zuster M. Margarita weet te vertellen dat het kloosterkleed gehandhaaft is, iets wat de mensen momenteel steeds meer blijken te waarderen.
Het morgen en avondgebed wordt gemeenschappelijk gehouden in de kapel.

In Rome, waar het Centrale Orgaan van de Congregatie tegenwoordig zetelt, was een nieuwe, voorlopige Regel opgesteld, die naar alle vestigingen in de wereld is gestuurd.
Daar is de Regel door alle zusters besproken, er zijn opmerkingen, aanvullingen en kanttekeningen bij geplaatst.
Dit alles is weer teruggegaan naar Rome, waar zo democratisch mogelijk de nieuwe LeefRegel wordt vastgelegd.

Verspreiding van de Congregatie in de Wereld.

Italië: Generalaat en Moederhuis te Rome, met Pelgrims- en Gastenhuis ernaast. Verder vormt Italië een eigen Provincie met 7 huizen.
Duitsland: ingedeeld in 4 Provincies.
Engeland: District met drie huizen.
Nederland: vormt 1 Provincie met 12 huizen, met Tegelen als Prov. Huis van 1925.
Zover wat betreft Europa.

In Noord Amerika zijn 4 Provincies met in de staat Ohio alleen al 85 huizen van de zusters.
In 1937 zijn de zusters vanuit Duitsland naar Zuid-Amerika (Brazilië) gezonden waar op het ogenblik 65 stichtingen zijn in 2 Provincies.

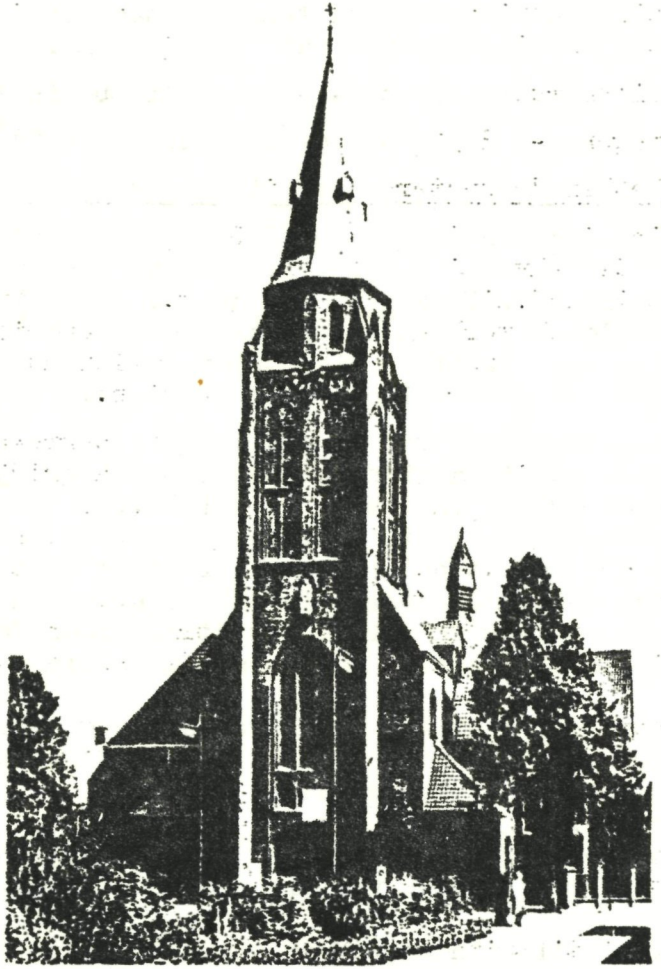

St. Jozefkerk

Wat Azië betreft heeft de Congregatie zelfstandige Provincies in India en Indonesië.

Zuid Korea is Missiegebied, waar sedert 1967 naast Koreaanse zusters ook zusters uit de Duitse Provincie werkzaam zijn. Er is nu reeds een eigen Noviciaat.
Sinds 1961 zijn Amerikaanse zusters werkzaam in Nieuw-Guinea, waar intussen een eigen noviciaat gevestigd is.

In cijfers uitgedrukt omvat de Congregatie begin 1975:

335 Stichtingen - 3591 Geprofeste zusters - 78 Novicen.

In Helmond hebben de zusters nog diverse taken in het onderwijs

Zr. M.Caroline is directrice van de LHNO, waarvan de nieuwbouw aan het Straakven in april a.s. wordt geopend.
Zr. M.Ursule is adj.directrice van de St. Jozef MAVO.
In de Lagere School werken nog 2 zusters en ook bij de kleuters zijn nog 2 zusters die echter, gezien hun hoge leeftijd, aan hun welverdiende rust toe zijn.

Dit was dan het verhaal van de zusters der congregatie van O.L.Vrouw die, nu bijna vijftig jaar een belangrijke stempel hebben gedrukt op het onderwijs in Helmond.
Hun taak is voor het grootste gedeelte overgenomen door anderen. Verder is het onderwijs als zodanig in Nederland, in deze halve eeuw sterk gewijzigd. Daarenboven heeft de geloofscrisis in de Kerk geleid tot sterke deconfessionalisering. Dit alles is niet zomaar aan de zusters voorbij gegaan.
Het is er voor hen niet gemakkelijker op geworden.
Wij hebben gemeend door dit artikel onze waardering uit te spreken voor al het goede dat de zusters in Helmond hebben verricht.
De feitelijke ontwikkelingen lijken erop te wijzen dat de congregatie geen tweede vijftig jaar in Helmond zal volmaken.
Men kan dit spijtig vinden, of er onverschillig tegenover staan. Echter, men kan, met ons, hopen dat elders in de wereld, waar dat nodig is, andere zusters met hetzelfde idealisme als getoond in Helmond, zich zullen kunnen inzetten voor het onderwijs.

Jaarvergadering en fotoquiz op donderdag 29 januari 1976.

Bangg!Bangg!!
Twee hamerslagen doen een stilte ontstaan.
Dat geeft onze voorzitter de gelegenheid de vergadering te openen.
Hij roept een welkom toe aan de leden, die ijs en kou getrotseerd hebben om aanwezig te zijn.
Dan deelt de heer Koolen mee dat gemeentearchivaris de Hr. J. Verschueren, door al zijn drukke werkzaamheden, niet langer de Heemkundekring optimaal van dienst kan zijn.
Gelukkig is de heer R. Jacobs adjunkt- gemeentearchivaris bereid gevonden de taak van de Hr. Verschueren over te nemen.
Het bestuursvoorstel om de Hr. Jacobs als adviserend lid in de heemkundeleiding op te nemen vindt algemene instemming.
Als 2de punt komt het maken van excursies aan de orde, Echte dagtochten, met daaraan gekoppelt een diner, gaan gauw f. 40,- à f.50,- p.p.kosten, wat de voorzitter problematisch vindt. Kortere excursies, redelijk dicht bij huis kunnen relatief lang duren en erg goedkoop zijn.
Verder blijkt de Kring een brief van het gemeentebestuur ontvangen te hebben betr. de viering van het 800 jarig bestaan van de stad Helmond.
B.en W. zouden graag vanuit de gehele Helmondse samenleving ideeën omtrent het feestgedruis ontvangen.
Daarbij verwacht zij, uiteraard, van onze heemkundekring de nodige voorstellen.
Dan heeft onze voorzitter nog enige huishoudelijke mededelingen: De Heer C. de Vries moet wegens persoonlijke omstandigheden zijn bestuursfunctie opgeven.
Verder zal de Heer J. steegmans om studieredenen zijn bestuurlijke aktiviteiten drastisch verminderen.
De heer Van Krieken is voorlopig nieuw bestuurslid, wat bij acclamatie wordt aanvaard.
Vervolgens pleegt de Hr. Koolen gewetensonderzoek door zich af te vragen of de heemkundekring wel bevredigend werkt. Hij vat de aktiviteiten van het afgelopen jaar

nog eens kort samen en legt ons de vraag voor:
"doen we wel genoeg?". Hierbij komt ook de enquête ter sprake die rond de jaarwisseling onder de leden is gehouden.
Het bestuur vindt de reakties teleurstellend, hoewel statistisch gezien, het resultaat echt niet slecht genoemd mag worden.
Het woord is dan aan de secretaris Br. B. v.d. Ven. Hij laat de aktiviteiten van het afgelopen jaar nog eens de revue passeren. Verder kon hij mededelen dat de vereniging qua ledental vrijwel stabiel is gebleven; 1 jan. '75 - 129 leden 1 jan. '76 - 123 leden.
Hij deelt tevens mee, dat zich geen kandidaten hebben gemeld voor de post van voorzitter zodat de Hr. Koolen de komende 4 jaren de hamer kan blijven hanteren.
Er hebben 19 leden aan de kursus oud-schrift meegedaan.
Br. v.d.Ven hoopt dat de vereniging, nu in zijn 29e jaar zal bloeien én groeien. Dat laatste moet, zeker gezien de komende historische festiviteiten, mogelijk zijn.
Als laatste is de penningmeesteresse aan het woord, die veel waardering oogst niet in het minst vanwege het feit dat de vereniging een behoorlijk batig saldo kent.
De rondvraag.
Er komen vragen, en enige, nog niet afgeronde suggesties betr. de viering van 800 jaar Helmond. Er wordt een werkgroep samengesteld die alle aktiviteiten dienaangaande gaat bundelen. De kort geleden samengestelde monumentenlijst van de gemeente komt ter sprake.
Vanuit de vergadering komt de suggestie om een aparte ledenbijeenkomst te houden waar de lijst aan hen getoond wordt. Mogelijk zouden dan ook dia's van diverse objekten getoont kunnen worden, waarna de lijst, mét de bemerkingen van de achterban weer aan het gemeentebestuur kan worden overhandigd.
Verder spreken diverse leden er hun ongehoegen over uit dat de plaatselijke pers zo weinig (beter gezegd: geen) belangstelling toont voor de bijeenkomsten van de heemkundekring, terwijl van heemkundige verenigingen in plaatsen rondom Helmond wél verslagen worden opgenomen.
Na een korte pauze, waarin namens de kring een hapje en

drankje wordt aangeboden, gaat de fotoquiz van start.
Op twee enorme prikborden zijn resp. een serie oude en een rits recente foto's van Helmond te zien.
Er worden groepjes van vier samengesteld die gezamenlijk zoeken naar antwoord op gevarieerde vragen over de foto's.
Hoe goed de quiz als zodanig in elkaar is gezet blijkt uit het feit dat zelfs de meest doorgewinterde "Helmondkenners" er niet in slagen foutloos de finisch te halen. Hoewel het organisatorisch niet "vlekkeloos" liep, kan de quiz een succes genoemd worden.
De opeenhoping van "heem-mers en - sters" voor de prikborden had het karakter van een wel zeer vriendelijke chaos, waarbij de diverse teams niet te beroerd waren bij elkaar te rade te gaan.
De prijzen voor de winnaars waren recente foto's naar keuze op groot formaat.
Verder kon elke deelnemer de foto aangeven die hij/zij graag zou hebben. (echter dan klein formaat).
Die werd dan namens de kring nog gratis aangeboden.
Al met al een beslist goede start van het 29ste jaar dat, zoals met oude wijnen het geval is, een puike jaargang belooft te worden.

Jos Senders.

Heemkundig-werk in KAMENIJE.

Graag willen wij er nog eens de aandacht op vestigen, dat alle leden iedere dinsdagavond vanaf half 8 in de Kamenije welkom zijn, om gezamenlijk werk te doen voor onze Heemkundekring.
Er is een mogelijkheid om, met onze bestaande werkgroep, aan diverse heemkundige onderwerpen deel te nemen zoals o.a. genealogie, oud-schrift etc. etc.

Tot ziens op dinsdagavond.

het Bestuur.

Financieel overzicht 1975:

Saldo Kas	f. 41.89		Br.Heem	Fl.	129,--
B	- 50.14		Jaarvergadering	-	188,79
G.	- 519,60	Fl. 611,63	Kosten sprekers	-	410,--
Contributies		- 2497,50	Zaalhuur	-	125,--
Subsidie Gemeente		- 500,--	Onk. blaadje	-	209,45
Rente Amro Bank		- 5.19	Porto kosten	-	193,33
Rente Giro		- 17.01	Div. kosten	-	382,55
Bijdrage leden Rally		- 459,50	Adm.kosten	-	202,95
			Repr.kosten	-	43,85
			Abonnementen	-	35,--
			Rally kosten	-	732,85
			Kerstkaarten	-	181,54
			Schrijfmachine	-	450,--
			Saldo K 101,17		
			B 364,70		
			G.340,65	-	806,52
		Fl. 4090,83		Fl.	4090,83

In de stadsbus

"ik waar oe al kwijt"
zee dûn aauwe mens
die laang wêrrik ha
bai de sjoffeur
um un kartje te kouwpe

"ik ben nooit wijt-e-weg,
da witte gai wel"
zee de breej aauw vrouw
midde in de bus

hai kwam angelouwpe
en ze skovve vlug
nevve-nin op de bank
zai in-'t zwart
hai in-'t grijs

ut ging krek mi die tweie deufkes
op da smaal roi bênkske.

Sjefke.